

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8. Vtrum requiratur fides.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

quia voluntas parentu non est dispositio aliqua, sed sola appropinquatio patientis ad agens, puta ministrum conferentis sacramentum: non est dispositio, nisi passiu actiuo non esse necessarium ex parte patientis: nisi quod aliunde potest suppleri, puta ex approximatione agentis ad patientem, vel ex remouente obstaculo: tum, quod extrinsecum hoc est, patet uero uoluntate parentis solummodo appropinquare passiu actiuo, offerendo infantem baptismo, ex eo quod si iudeus faceret filium baptizari, non ueneretur Christianus, sed totaliter nutriendum in iudeam, ob solamque corporis sanitatem infanti uellet baptizari: & hoc ipsum diceret, ac compelleret ministrum ad baptizandum, uel ipse feret baptizari, in ueritate infans, esset baptizatus: & tunc paterna uoluntas nec ex charitate, nec ex spe, nec ex fide, nec ex ecclesie uoluntate ibi cooperaretur: qui ecclesia si sciret, resisteret tali oblationi. Nihil ergo facit oblatio pueri, nisi quod appropinquat passiuo agenti, iniuriamque paternam tollit auctoritatis, que illi irrogaretur, si infans patre inuito baptizaretur. sufficit ergo in baptizando non inueniri obicem uoluntatis contrarie ad hoc, ut characterem suscipiat: baptismo.

In li de medic. penit. e. nou longe a pincto.

D. 53.

4. dist. 6. q. 1. ar. 3. qu. 1. & q. 2. art. 2. q. 3. corp. & d. 3. ar. 2. qu. 2. ad 2.

RESPOND. Dicendum, quod per baptismum aliquis moritur ueteri uite peccati, & incipit quandam uitam nouitatem, sicut illud Ro. 6. Consepulti sumus Christo per baptismum in mortem, ut quod Christus surrexit a mortuis per gloriam patris ita & nos in nouitate uitae ambulemus: & ideo sicut, ad hoc, quod moriatur ueteri uitae, requiritur sicut Augustinus in habentibus ueteris uite peniteat, ita requiritur uoluntas, qua intendat uitae nouitatem: cuius principium est ipsa susceptio sacramenti: & ideo ex parte baptizati requiritur uoluntas, siue intentio suscipiendi sacramentum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in iustificatione, qua fit per baptismum, non est passio coacta, sed uoluntaria: & ideo requiritur intentio recipiendi, quod ei datur.

AD SECUNDUM dicendum, quod si in adulto deesse intentionem suscipiendi sacramentum, etiam si baptizandus: si tamen hoc non constaret, esset dicendum, si non des baptizatus, ego te baptizo.

AD TERTIUM dicendum, quod baptismus ordinatur non solum contra originale peccatum, sed etiam contra actualia, quae per uoluntatem & intentionem causantur.

AD OCTAVUM sic proceditur: **Q**uia si quod fides requiritur ex parte baptizati. Sacramentum baptismi a Christo est institutum: sed Christus formam baptismi tradens, fide baptismi praeiungit, dicens Marcus ultimo, Qui crediderit, & baptizatus fuerit saluus erit. ergo uidetur quod nisi sit fides, non possit esse sacramentum baptismi.

Quia 2. Praet. Nihil frustra in sacramentis ecclesiae agitur: sed secundum ritum ecclesiae, ille qui accedit ad baptismum, de fide interrogatur, cum dicitur, Credis in Deum patrem &c. ergo uel quod fides ad baptismum requiritur.

Quia 3. Praet. Ad baptismum requiritur intentio suscipiendi sacramentum: sed hoc non potest esse sine recta fide, cum baptismus sit receptus fidei sacramentum: per eum enim incorporantur homi-

parum roboris habet. Venitamen dupliciter solui potest. Primo, quod catus iste, aut impossibilis, aut plitquam rarissimus est, scilicet ut adultus neuter baptizetur: regula autem de iurisdictionis actibus, puta de compellendo & similibus, datur secundum se, quae communiter eueniunt. Secundo, quod uo inconuenienti datus, multa inconuenientia lequi possunt: & ideo dato hoc inconuenienti, quod minister temere baptizaret aduultum neutrum, non est mirum sequi aliud inconueniens, scilicet quod talis esset de iurisdictione ecclesiae: ratione sacramenti, & non esse compellendus ad Christianitatem seruandam: quia nunquam consentit, sed dormiens baptizatus est.

Quia 4. Praet. Infidelitas est grauissimum peccatum, ut in secunda parte habitum est: sed permanentes in peccato, non sunt baptizandi. ergo etiam nec permanentes in infidelitate.

SED CONTRA est, quod Gregorius scribens in Quirico episcopo dicit, Ab antiqua patrum institutione didicimus, ut qui apud haereticos, in Trinitatis nomine baptizantur, cum ad sanctam ecclesiam redeunt, aut unctione christi, aut impositione manus, aut sola professione fidei, aut solum matris ecclesiae reuocentur, hoc autem non est, si recta fides esset de necessitate baptismi. non ergo recta fides ex necessitate requiritur ad susceptionem baptismi.

RESPOND. Dicendum, quod sicut ex dictis patet, uero efficiuntur in anima per baptismum, scilicet character & gratia dupliciter ergo, aliquid ex necessitate requiritur ad baptismum. Vno modo, sine quo gratia haberi non potest, quae est ultimus effectus facti: & hoc modo, recta fides ex necessitate requiritur ad baptismum: quia sicut dicit Rom. 3. Iustitia Dei est per fidem Iesu Christi. Alio modo, requiritur aliquid ex necessitate ad baptismum, sine quo character baptismi imprimi non potest: & sic recta fides baptizati non requiritur ex necessitate ad baptismum, sicut nec recta fides baptizantis, dummodo adsint cetera, quae sunt de necessitate sacramenti:

K non enim sacramentum perficitur per iustitiam hominis dantis, uel suscipientis baptismum, sed per uirtutem Dei.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dominus loquitur ibi de baptismum, secundum quod perducit homines ad salutem per gratiam iustificationem: quod quidem sine recta fide esse non potest: & ideo signanter dicit, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.

I N articulo 8. aduerte uerba Auctoris intelligi de adultis: qui rectam fidem necessario requirit ad ultimum effectum baptismi: sonant. Et hoc dico propter paruulos, in quibus nec intentio nec fides ex parte baptizati requiritur.

Super Quaestione sexagesimaseptima. Articulum octauum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dominus loquitur ibi de baptismum, secundum quod perducit homines ad salutem per gratiam iustificationem: quod quidem sine recta fide esse non potest: & ideo signanter dicit, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dominus loquitur ibi de baptismum, secundum quod perducit homines ad salutem per gratiam iustificationem: quod quidem sine recta fide esse non potest: & ideo signanter dicit, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dominus loquitur ibi de baptismum, secundum quod perducit homines ad salutem per gratiam iustificationem: quod quidem sine recta fide esse non potest: & ideo signanter dicit, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dominus loquitur ibi de baptismum, secundum quod perducit homines ad salutem per gratiam iustificationem: quod quidem sine recta fide esse non potest: & ideo signanter dicit, Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit.

Ad

In li. de medic. penit. e. nou longe a pincto.

In regim. his. epist. non longe a prin. Alis. Qu. no.

q. 66. ar. 1.

In pre. 1. q. 1.

Super Quaestione sexagesimaseptima. Articulum octauum.

Ca. hie. pro.

AD SECVNDVM dicendum, quod ecclesia inter-
dit homines baptizare, vt emundentur a peccato,
secundum illud Isā. 27. Hic est omnis fructus, ut au-
feratur peccatum: & ideo quantum est de se, non
intendit dare, baptismum nisi habentibus rectam
fidem, sine qua non est remissio peccatorum: & pp
hoc interrogat accedentes ad baptismum, an cre-
dant: si tamen sine recta fide aliquis baptismum su-
scipiat extra ecclesiam, non percipit illud ad suam
salutem, unde August. * dicit, ecclesia paradiso com-
parata indicat nobis, posse quidem baptismū eius,
homines etiam foris accipere, sed salutem beatitudi-
nis extra eam neminem percipere vel tenere.

AD TERTIVM dicendum, qd etiam non habens
rectam fidem circa alios articulos, potest habere
rectam fidem circa sacramentum baptismi, & ita
non impeditur quin possit habere intentionem su-
scipiendi sacramentum baptismi: si tamen etiam cir-
ca hoc sacramentum non recte sentiat, sufficit ad
perceptionem sacramenti generalis intentio, qua in-
tendit suscipere baptismum, sicut Christus instituit,
& sicut ecclesia tradit.

AD QVARTVM dicendum, quod sicut sacramen-
tum baptismi nō est conferendum ei, qui non vult
ab aliis peccatis recedere, ita etiam nec ei, qui non
vult infidelitatem deserere: vterque tamen suscipit
sacramentum, si ei non conferatur, licet non ad salu-
tatem.

ARTICVLVS IX.
Vtrum pueri sint baptizandi.

AD NONVM sic proceditur. Vi-
detur quod pueri non sint
baptizandi. In eo enim qui bap-
tizatur, requiritur intentio su-
scipiendi sacramentum, vt supra
dictum est: * huiusmodi autem
intentionem non possunt pueri
habere, cum non habeant vium
liberi arbitrii, ergo videtur quod
non possint suscipere sacramen-
tum baptismi.

¶ 2 Præter. Baptismus est fidei sa-
cramentum, ut supra dictum
est: sed pueri non habent fidē,
quæ consistit in credentium vo-
luntate, ut Aug. * dicit super Io.
Nec etiam potest dici, quod salu-
entur in fide parentum, quia
quandoque parentes sunt infide-
les, & sic magis per eorum in-
fidelitatem damnarentur, ergo
videtur, quod pueri non possint
baptizari.

¶ 3 Præter. 1. Pet. 3. dicitur, quod
homines saluos facit baptisma,
non carnis depositio sordium,
sed conscientia bonæ interrogatio
in Deum: sed pueri neque
conscientiam habent bonam, uel
malam, cum non habeant vsum
rationis, neq; etiam conuenienter
ipsi interrogantur, cum non
intelligant, non ergo pueri de-
bent baptizari.

SED CONTRA est, qd Dionys. *
dicit vltimo cap. eccles. hierarch.
Diuini nostri duces, scilicet apo-

stoli, probauerunt infantes recipi ad bap-
tismum.

RESPOND. Dicendum, quod sicut Apostolus di-
cit Rom. 5. Si unius delicto, mors regnauit per unū,
scilicet per Adam, multo magis abundantiam gra-
tiæ & donationis & iustitiæ accipientes, in uita re-
gnabunt per usum Iesum Christum: pueri autem in
ex peccato Adæ, peccatum originale contrahunt:
quod patet ex hoc, quod sunt mortalitati subiecti,
quæ per peccatum primi hominis in omnes per-
transiit, ut Apostolus ibidem dicit, unde multo ma-
gis pueri possunt per Christum gratiam accipere,
ut regnent in uita æterna: ipse autem dominus di-
cit Ioan. 3. quod nisi quis renatus fuerit ex aqua &
Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.
unde necessarium fuit pueros baptizari, ut sicut per
Adam damnationem incurrerunt nascendo, ita
per Christum salutem consequantur renascendo.
Fuit etiam conueniens pueros baptizari, ut a pue-
ritia nutriti in his, quæ sunt Christianæ uitæ, fir-
mius in ea perseverent, secundum illud Prouerb.
22. Adolefcens iuxta uiam suam, etiam cum senue-
rit, non recedet ab ea. & hanc rationem assignat
Diony. † ult. cap. eccl. hierar.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod regenera-
tio spiritualis, quæ fit per baptismum, est quodam-
modo similis natiuitati carnali, quantum ad hoc,
quod sicut pueri in matris uteris constituti, non
per seipso nutrimentum accipiunt, sed ex nutri-
mento matris sustentantur, ita etiam pueri non-
dum habentes usum rationis, quasi in utero ma-
tris ecclesiæ constituti, non per seipso, sed per actū
ecclesiæ salutem suscipiunt. Vnde Augustinus †
dicit in lib. de peccatorum meritis & remissione. *
Mater ecclesiæ os maternum paruulis præbet, ut sa-
cris mysterijs imbuantur: quia nondum possunt
corde proprio credere ad iustitiam, nec ore pro-
prio confiteri ad salutem: † si autem propterea re-
cte fideles uocantur, quoniam fidem per uerba ge-
stantium quodammodo profitentur, cur etiam nō
poenitentes habeantur, cum per eorundem uerba
gestantium, diabolo & huic sæculo abrenuntiare
monstrentur? Et eadem ratione possunt dici inten-
dentes non per actum propria intentionis, cum ip-
si quandoque contrantantur & plorent: sed per
actum eorum a quibus offeruntur.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut August. *
scribens Bonifacio dicit, in ecclesia saluatoris paru-
uli per alios credunt, sicut ex aliis, quæ in bap-
tismo remittuntur peccata traxerunt. Nec impeditur
eorum salus, si parentes sint infideles: quia sicut †
August. dicit, eidem Bonifacio scribens, offeruntur
paruuli ad percipiendam spirituales gratiam,
non tam ab eis, quorum gestantur manibus, quam
uis & ab ipsis, si & ipsi boni fideles sunt, quam ab
uniuersa societate sanctorum, atq; fidelium. Ab om-
nibus namq; offerri recte intelliguntur, quibus pla-
cet qd offeruntur, & quorum charitate ad cōionem
sancti spiritus adiunguntur: infidelitas autem pro-
priorum parentum, etiam si eos post baptismum
dæmoniorum sacrificiis imbuere conentur, pue-
ris non nocet: quia ut Aug. * ibidem dicit, puer se-
mel generatus per aliorum uoluntatem, deinceps
non potest uinculo alienæ iniquitatis obstringi, ubi
nulla sua uoluntate consentit, sicut illud Ezech. 18.
Sicut anima patris mea est, ita & anima filii, anima
quæ peccauerit, ipsa morietur: sed ideo ex Adam
traxit, quod sacramenti illius gratia solueretur, quia
nondum erat anima separatim uiuens. Fides autem

Tertia S. Thomæ. EE 3 unius,

lib. 4. de
bapt. cont.
dist. in p.
27.

cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

Super Questionis
singula octaua
articulorum nomum.

Narr. 9. in respon-
sione ad primam &
2m. intellige accom-
dationem esse quan-
dam in hoc, qd eccle-
sia pro paruulis cre-
dit, intendit, renun-
tiae etc. Ad litteram
enim, quia similitudo
ex proprio deriuat,
cum institutus esset ri-
tus baptismi p. adul-
tis accomodatus est
idem ritus ad paru-
los: ut quod proprie
fit ab adultis, in qua-
dam similitudinem
fieri a paruulo, non
proprio, sed ecclesiæ
ore. Et qui ad solen-
nitatis baptismi hæc
spectat, si sine his ba-
ptismus factus ualeat.
¶ In responsione ad
4m. non sic intelligas
ecclesiæ fidem prode-
sse infanti, qui bap-
tizatur, quasi meriti-
tum fidei existens in
ecclesia, saluet in fan-
tem, qm infans non
per fidem, sed per fi-
dei sacram regulari-
ter saluatur: sed intel-
lige ecclesiæ merita
prodesse infanti, &
iuxta articulum cōis
sanctorum & particu-
lariter: tum orando
pro infante, tum ap-
plicando eundem sa-
cramentum ex corde
puro & charitate ple-
na.

Epist. 23. c. 2.

In ead. epist.
23. in med.
tom. 3.

Cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

Cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

lib. 1. ca. 59.
circa h. 10. 7.
Alius de me-
ritis: & re-
missione pec-
catorum.
Eod. h. 10. 19.
circa h. 10. 7.

Epist. 23. c. 2.

In ead. epist.
23. in med.
tom. 3.